

Leefmilieu
Dennenstraat 124
6543 JW NIJMEGEN
06 41837798
NL26TRIO0788881558
burgernetwerk@leefmilieu.nl
www.leefmilieu.nl

Nieuwsbrief Leefmilieu

Jaargang 19 nummer 2
Oktober 2021

Op dit moment moeten aan internationale en nationale onderhandelingstafels grote stappen gezet worden om de enorm grote problemen voor onze leefomgeving op te lossen. Problemen die niet zelden door organisaties als de onze, met niet-aflatende inzet van deskundige vrijwilligers, op de (politieke) agenda gezet zijn. We hopen dat er ook daadwerkelijk goede besluiten genomen zullen worden, niet in de laatste plaats betreffende het stikstofdossier, waar ook Leefmilieu zich hard voor heeft ingezet.

Om ook in de toekomst te kunnen blijven werken aan natuur- en milieuthema's kunnen we als vereniging versterking gebruiken. Lijkt het u leuk om in een milieuonderwerp te duiken, bijeenkomsten te organiseren of de vereniging mede te besturen? Stuur dan een mail naar burgernetwerk@leefmilieu.nl om kennis te maken.

De e-mail versie van de Nieuwsbrief wordt kosteloos aan alle belangstellenden toegezonden. Mail daarvoor naar burgernetwerk@leefmilieu.nl. Leden zijn voor ons erg belangrijk en een lidmaatschap kost maar 10 euro per jaar.

Wilt u anderen attent maken op het bestaan van deze Nieuwsbrief?

Inhoud van de Nieuwsbrief

1. Presentatie: De strijd tegen bestrijdingsmiddelen
2. Meten=Weten vraagt provincies 14 bestrijdingsmiddelen te verbieden
3. Richtlijn luchtkwaliteit WHO aangescherpt
4. Nederland streeft naar Europees PFAS verbod
5. WOB verzoek na zware normoverschrijding Asphaltcentrale Nijmegen-West
6. Handhavingsverzoeken tegen 'PAS melders'

1. Presentatie: De strijd tegen bestrijdingsmiddelen

Maarten Visschers vertelt over de strijd tegen bestrijdingsmiddelen in Nederland. Naast bestuurslid van Leefmilieu is Maarten ook bestuurder van het Pesticide Action Network (PAN) Nederland. In deze presentatie stelt hij deze organisatie aan u voor en vertelt hij over de meest recente onderzoeken en activiteiten. Onder andere het onderzoek naar residuen van bestrijdingsmiddelen op tuinplanten en bollen in tuincentra komt aan bod. En het onderzoek naar de zomerse 'gezonde' lekkernij: de aardbei.

Datum: vrijdag 19 november
Tijd: 15.00 – 16.00
Locatie: Wijkcentrum De Biezantijn, Waterstraat 146, 6541 TN Nijmegen
Toegang: gratis
Corona: blijf met klachten thuis, we houden 1,5 mtr afstand, mondkapje verplicht tot u zit, vriendelijk verzoek tot (zelf) test als u ongevaccineerd bent
Aanmelden: vooraf aanmelden via burgernetwerk@leefmilieu.nl

2. Meten=Weten vraagt provincies 14 bestrijdingsmiddelen te verbieden

Bewonersorganisatie 'Meten=Weten' uit Westerveld (Drenthe) heeft naar alle provincies handhavingverzoeken gestuurd om een 14-tal bestrijdingsmiddelen die in natuurgebieden worden aangetroffen, niet langer toe te staan zonder een zogeheten passend beoordeling.

Meten=Weten concludeert op basis van onderzoeken dat de grote afname van insecten in Nederland mede wordt veroorzaakt door het gebruik van bestrijdingsmiddelen in Nederland en de aanwezigheid van deze bestrijdingsmiddelen in de Natura 2000-gebieden. Het voorzorgsbeginsel in het Europees recht dwingt de overheid er dan toe om in te grijpen.

Het gaat om 14 vluchtige stoffen die bij onderzoek zijn aangetroffen in Natura 2000-gebieden. Volgens Meten=Weten is het bevoegd gezag nu verplicht om passende maatregelen te nemen om verslechtingen en verstoringen die significante effecten hebben op een Natura 2000-gebied, te voorkomen. Meten=Weten baseert zich daarbij op artikel 6, tweede lid van de Habitatrichtlijn.

Omdat deze bestrijdingsmiddelen zich buiten het perceel van toepassing verspreiden door emissie, kunnen deze bij depositie op Natura 2000-gebieden ook significante gevolgen hebben. Dit betekent dat voor elke teelt waarbij gebruik wordt gemaakt van deze bestrijdingsmiddelen een individuele passende beoordeling moet worden gemaakt en inspraakmogelijkheden moeten worden geboden (artikel 6 lid 3 Habitatrichtlijn). Een passende beoordeling is een beoordeling die moet worden opgesteld indien negatieve significante effecten niet uitgesloten kunnen worden. Indien negatieve effecten worden aangetoond is de activiteit niet mogelijk.

Omdat het niet praktisch is om bij iedere (verandering van) teelt een passende beoordeling te maken, vraagt Meten=Weten de provincies het gebruik van deze middelen niet meer toe te staan.

3. Richtlijn luchtkwaliteit WHO aangescherpt

De richtlijn voor luchtkwaliteit van de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) is op 22 september 2021 flink aangescherpt. De richtlijn is geen juridisch bindende aanbeveling, maar wordt gebruikt als een wetenschappelijk onderbouwing om besluitvormers te helpen bij het vaststellen van juridisch bindende normen en doelen voor luchtkwaliteit op internationaal, nationaal en lokaal niveau.

De richtlijn luchtkwaliteit betreft zes belangrijke luchtverontreinigende stoffen. Zo wordt de jaargemiddelde norm voor fijn stof (PM_{2,5}; deeltjes met diameter kleiner dan 2,5 micrometer) gehalveerd van 10 naar 5 microgram/ m³ en is de daggemiddelde norm (voor kortdurende blootstelling) aangescherpt van 25 naar 15 microgram/ m³. De jaargemiddelde norm voor NO₂ is gedaald van 40 naar 10 microgram/ m³. Zie ook de tabel hieronder.

Pollutant	Averaging time	2005 AQGs	2021 AQG level
PM _{2,5} , µg/m ³	Annual	10	5
	24-hour ^a	25	15
PM ₁₀ , µg/m ³	Annual	20	15
	24-hour ^a	50	45
O ₃ , µg/m ³	Peak season ^b	–	60
	8-hour ^a	100	100
NO ₂ , µg/m ³	Annual	40	10
	24-hour ^a	–	25
SO ₂ , µg/m ³	24-hour ^a	20	40
CO, mg/m ³	24-hour ^a	–	4

Tabel: Richtlijn luchtkwaliteit (AQG) van de WHO voor 2021 in vergelijking met 2005

Sommige luchtverontreinigende stoffen - met name roet (een bestanddeel van fijn stof) en ozon - zijn ook stoffen die klimaatverandering versnellen. Verlaging van hun concentraties heeft niet alleen voordelen voor de gezondheid, maar ook voor het klimaat. Bijna alle inspanningen om de luchtkwaliteit te verbeteren, dragen ook bij aan de aanpak van klimaatverandering (en omgekeerd). Met name zal vermindering van gebruik van fossiele brandstoffen en biomassa de uitstoot van broeikasgassen en gezondheidsrelevante luchtverontreinigende stoffen verminderen.

Meer informatie op website WHO (in het Engels): <https://tinyurl.com/WHOnorm>

4. Nederland streeft naar Europees PFAS verbod

PFAS is een verzamelnaam voor zo'n 6.000 chemische stoffen die gebruikt worden om producten water-, vuil-, stof- of vetafstotend te maken. Denk aan regenkleding, anti-aanbak pannen, pizzadozen, blusschuim, mobiele telefoons en cosmetica. Voorbeelden van PFAS-stoffen zijn GenX, PFOA (perfluorooctaan zuur) en PFOS (perfluorooctaansulfonaten)

Omdat PFAS-stoffen schadelijk zijn en niet of nauwelijks afbreken in het milieu, is het belangrijk om te voorkomen dat de stoffen in het milieu terecht komen. Daarom werkt Nederland, met Duitsland, Denemarken, Zweden en Noorwegen samen om tot een Europees PFAS verbod te komen. De bedoeling is de productie, de verkoop en het gebruik van PFAS aan banden te leggen om zo ons milieu en onze gezondheid te beschermen. Bijzonder aan dit verbod is dat alle schadelijke PFAS stoffen, dus zo'n 6000 in totaal, in één keer verboden gaan worden.

15 juli 2021 is dit Europese PFAS verbod officieel aangemeld bij de ECHA (European Chemicals Agency), waarmee de benodigde procedures zijn gestart om tot dit verbod te komen. Het streven is nog vóór 2025 tot een Europees verbod te komen.

Totdat het verbod in werking treedt, beperken andere maatregelen de uitstoot. Zo zijn de afgelopen jaren steeds strengere eisen gesteld aan het gebruik van sommige PFAS-stoffen en is er al een verbod voor het gebruik van PFOA en PFOS. Door nu die hele groep PFAS-stoffen in één keer te verbieden, voorkomen we dat de ene schadelijke PFAS-stof wordt vervangen door een andere die later ook weer schadelijk blijkt te zijn.

Registratie verbod op website ECHA: <https://tinyurl.com/verbodPFAS>

Meer informatie over PFAS op de site van het RIVM: <https://www.rivm.nl/pfas>

Meer over PFAS en Europese ontwikkelingen (in het Engels): <https://tinyurl.com/healPFAS>

Onderzoek RIVM: Teveel blootstelling aan PFAS in Nederland: <https://tinyurl.com/rivmPFAS>

5. WOB verzoek na zware normoverschrijding Asfaltcentrale Nijmegen-West

Eind juni 2021 is er aan de schoorsteen van de asfaltcentrale APN aan de Energieweg te Nijmegen een uitstoot van PAK's (polycyclische koolwaterstoffen) gemeten van 17 keer boven de norm (0,05 mg/m³). Dit was de eerste controle van de uitstoot van APN in afgelopen tien jaar. Dit gebrek aan controle is illustrerend voor de achteruitgang van de handhaving in Nederland in de afgelopen jaren. De Commissie van Aartsen concludeerde in haar advies op 4 maart 2021 dat Omgevingsdiensten bij vergunningverlening, toezicht en handhaving onvoldoende zijn opgewassen tegen het weerwoord van bedrijven.

Deze zware normoverschrijding bij asfaltcentrale APN is voor Leefmilieu aanleiding geweest om bij alle 40 bedrijven van het bedrijventerrein Nijmegen-West waarbij een norm voor de uitstoot voor de zogenoemde " zeer zorgwekkende stoffen" (ZZS) is opgelegd, het handavingsdossier via een WOB-verzoek op te vragen.

Advies Commissie van Aartsen: <https://tinyurl.com/VanAartsen>

6. Handhavingsverzoeken tegen 'PAS-melders'

Mobilisation (MOB) en vereniging Leefmilieu hebben in de afgelopen maanden in vier provincies handhavingsverzoeken ingediend betreffende zogeheten 'PAS melders'. Sinds 2015 zijn onder het PAS duizenden bedrijven op basis van een melding uitgebreid ten koste van de natuur. De provincies hebben aangekondigd alle bedrijven zonder natuurvergunning alsnog een vergunning te willen geven op basis van salderen. De twee organisaties stellen dat dit onmogelijk is met de nieuwe stikstofwet.

De nieuwe Stikstofwet realiseert volgens MOB en Leefmilieu te weinig stikstofreductie. Het legaliseren van PAS-melders zonder een adequate Stikstofwet en zonder een door de Kamers goedgekeurd implementatieplan vinden MOB en Leefmilieu niet acceptabel. MOB en Leefmilieu vinden legalisatie van PAS-melders op basis van de huidige schimmige salderingsregels eveneens onjuist. De regels voor salderen zijn door provincies vastgelegd in de Richtlijn Intern en Extern Salderen. Met salderen wordt toegestaan dat een stikstofemissietoename op een bedrijfslocatie kan worden verrekend met een afname elders. Aan de saldering met stikstof kleven fundamentele bezwaren met het ernstige risico dat een oplossing onbetaalbaar en onbereikbaar wordt gemaakt. MOB en Leefmilieu eisen afschaffing van intern en extern salderen.

Persbericht MOB en Leefmilieu handhavingsverzoeken Noord Brabant:

<https://tinyurl.com/HandhavingPASNB>

Lees meer over Pasmeldingen en handhaving bij Franca Damen: <https://tinyurl.com/handhavingPAS>